

3. N.Q.Yuldashev Menajmentga kirish. Darslik Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi. Toshkent 2021 y.
4. D.T.Yusupova. Boshqaruv tafakkuri tarixi. O'quv qo'llanma. — T.: «Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi». 2021 - 234 b.

Qo'shimcha adabiyotlar:

5. N.Q.Yo'ldoshev, V.I. Nabokov "Menajment nazariyasi". Darlik. T.TDIU, 2013,- 433 b.
6. A.S. Kucharov Menajment. O'quv qo'llanma. T.:TDIU, 2009 y. -120 b.
7. M.Sharifxodjaev Menajment.Darslik.T.: O'qituvchi, 2002.-464 b.

Internet saytlari

1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali
2. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi
3. www.mf.uz – O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi rasmiy sayti
4. www.ziyonet.uz – Axborot-ta'lim portali
5. www.operinfo.uz – O'zbekiston Respublikasi istiqbolli loyihalar milliy agentligi korporativ axborot yagona portali
6. www.scencedirect.com – xalqaro ilmiy tadqiqot va akademik nashrlar sayti
7. www.uzse.uz – Respublika Fond birjasi
8. www.fondbozori.uz – O'zbekiston Respublikasi fond birjasi sayti
9. www.elsissavdo.uz – Birjadan tashqari savdolar elektron tizimi

7.	Namangan muhandislik – qurilish instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.
8.	Fan/modul uchun ma'sullar: B.Mullaboyev – NamMQI "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrası mudiri, dotsent.
9.	Taqrizchilar: A.Adashev – NamMQI "Menajment" kafedrası mudiri, i.f.f.d. PhD. O.Sobirov – NamMTI "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrası dotsenti, i.f.f.d. PhD.

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

NAMANGAN MUHANDISLIK-QURILISH INSTITUTI

**BOSHQARUV TAFAKKURI TARIXI
FANINING O'QUV DASTURI**

Billim sohasi:	400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410 000 - Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	70411601 - Korporativ boshqaruv

Namangan-2024

Fan/modul' kodi	O'quv yili	Semestr	Kreditlar
BTT2204	2024-2025	3	7,5
Fan/modul' turi	Ta'lim turi	Haftadagi dars soatlari	
tanlov	o'zbek	5	
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil Ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	90 (44 m/46 a)	135	225
2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad - magistrlarda zamonaviy biznes misollat orqali korxonalarini boshqarish nazariyasi va amaliyoti asoslarini o'rganish tizimlashtirish va mustahkamlash, menejment sohasidagi qarorlarni qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi - nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, ijodiy fikrni jarayoniga uslubiy yondoshuv hamda ilmiy dunyoqarashni shakllantirish, qonun va kategoriyalar mazmun-mohiyatini bilish, ularga nisbatan shaxsiy munosabat shakllantirish orqali insonning hayotdagi o'imi va ahamiyatini ochib berish.</p> <p>Fanning asosiy vazifalari quyidagilarni o'z ichiga oladi: boshqaruv tafakkurining asosiy nazariyalari va modellari tushuntirish; tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish; biznesda boshqarish faoliyatining mohiyati nimada ekanligini tushuntirish; menejmentni shakllantirishning kasbiy va nazariy asoslari, shartlarini o'rganish; tadbirkorlik faoliyatining tarixiy sharoitlariga bog'liq holda vazifa va printsiplar evolyutsiyasining xususiyatlarini tavsiflash; an'anaviy va zamonaviy menejmentning asosiy yo'nalishlari va maktablarini tahlil qilish; milliy boshqaruv modellari (yapon, amerika, yevropa) tavsiflash; tarmoqlar va sohalar korxonalari, tashkilotlar, xo'jalik yurituvchi sub'ektlarida mehnat faoliyatini tashkil etishga nisbatan turli yondashuvlarni tushuntirish; bajarayotgan faoliyati bo'yicha ish rejasini tuzish va uni bajarish, nazorat qilish va amalga oshirgan ishlarning natijalarini tahlil qilish va baholashni o'rgatish.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.1 Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu. Boshqaruv tafakkuri tarixi fanining nazariy asoslari Boshqaruv tafakkuri tarixi fanining maqsadi, vazifalari, uslublari. Menejmentning vujudga kelishi va rivojlanishi. Menejment amaliyoti tarixini davriylashtirish.</p> <p>2-mavzu. Menejmentning nazariy asoslari Boshqaruv va menejment. Moliyaviy menejment. Innovatsion menejment Savdo menejmenti.</p>		

<p>3-mavzu. Menejment tamoyillari Menejment tamoyillari. Menejment yondashuvlari. Boshqaruv usullari.</p> <p>4-mavzu. Qadimgi Sharq va qadimiy tsivilizatsiya davri boshqaruv xususiyatlari Boshqaruvning diniy ta'limotga asoslangan nazariy tamoyillari. XIV-XVI asrlarda O'rta Osiyoda boshqaruv ta'limotlarining rivojlanishi.</p> <p>5-mavzu. Sharq tsivilizatsiyasining asosiy ijtimoiy-madaniy xususiyatlari. Sharq tsivilizatsiyasining asosiy ijtimoiy-madaniy xususiyatlari</p> <p>6-mavzu. Ilmiy menejment maktabi ta'limotlari Sanoat kapitalizmi davrida boshqaruvning asosiy printsiplari va usullari. Sanoat kapitalizmining shakllanish davrida boshqaruv g'oyalari.</p> <p>7-mavzu. Ilmiy menejmentga asos solinishi Ilmiy menejment maktabining shakllanishi va rivojlanishi. Ilmiy menejmentning asosiy tamoyillari.</p> <p>8-mavzu. Menejmentning klassik yoki ma'muriy maktabi Boshqaruv ma'muriy maktabining asosiy qoidalari. G.Fayol - boshqaruv ma'muriy maktabining asoschisi. L.Gyulik va L.Urvik asarlarida Fayol g'oyalarini rivojlantirilishi.</p> <p>9-mavzu. Menejmentning klassik yoki ma'muriy maktabi Boshqaruv ma'muriy maktabining asosiy qoidalari. G.Fayol - boshqaruv ma'muriy maktabining asoschisi. L.Gyulik va L.Urvik asarlarida Fayol g'oyalarini rivojlantirilishi.</p> <p>10-mavzu. Ma'muriy maktabning rivojlantirilishi Ma'muriy maktab vakillari G. Xopf, O.Sheldon va boshqalar tomonidan ilmiy va ma'muriy maktabning rivojlantirilishi. G.Fayolning boshqarish tamoyillari.</p> <p>11-mavzu. Ma'muriy maktabning rivojlantirilishi Ma'muriy maktab vakillari G. Xopf, O.Sheldon va boshqalar tomonidan ilmiy va ma'muriy maktabning rivojlantirilishi. G.Fayolning boshqarish tamoyillari.</p> <p>12-mavzu. Inson munosabatlari maktabining asosiy ta'limotlari Inson munosabatlari maktabining asosiy qoidalari. Sanoat psixologiyasining otasi G.Munsterberg yondashuvlari. M.P. Foletning "Ishitirok etishni boshqarish" nazariyasi. Xotomdagi tajribalari.</p> <p>13-mavzu. Inson munosabatlari maktabining asosiy ta'limotlari Inson munosabatlari maktabining asosiy qoidalari. Sanoat psixologiyasining otasi</p>
--

G.Munsterberg yondashuvlari. M.P. Foletning "Ishtirok etishni boshqarish" nazariyasi. Xotomdagi tajribalari.

14-mavzu. E.Meyoning ehtiyojlar nazariyasi
E.Meyoning ehtiyojlar nazariyasi. D.Mak-Gregorning "X" va "U" nazariyasi.

15-mavzu. E.Meyoning ehtiyojlar nazariyasi
E.Meyoning ehtiyojlar nazariyasi. D.Mak-Gregorning "X" va "U" nazariyasi.

16-mavzu. Xulq-atvor maktabi
Xulq-atvor maktabining asosiy namoyondalari ilgari surgan asosiy qoidalarining xususiyatlari. Xulq-atvor maktabi tadqiqot natijalarning, zamonaviy menejmentda qo'llanishi.

17-mavzu. Xulq-atvor maktabi
Xulq-atvor maktabining asosiy namoyondalari ilgari surgan asosiy qoidalarining xususiyatlari. Xulq-atvor maktabi tadqiqot natijalarning, zamonaviy menejmentda qo'llanishi.

18-mavzu. Xulq-atvor maktabini rivojlantirishning asosiy ikkita yo'nalishi
Xulq-atvor maktabining kelib chiqishi. C.Bernard va uning nazariyasining qoidalari. Xulq-atvor maktabini rivojlantirishning asosiy ikkita yo'nalishi.

19-mavzu. Xulq-atvor maktabini rivojlantirishning asosiy ikkita yo'nalishi
Xulq-atvor maktabining kelib chiqishi. C.Bernard va uning nazariyasining qoidalari. Xulq-atvor maktabini rivojlantirishning asosiy ikkita yo'nalishi.

20-mavzu. Zamonaviy boshqarish nazariyalari
Eski va yangi boshqaruv nazariyalarini qiyoslash. XX asrda boshqaruv nazariyasi amaliyotining rivojlanish bosqichlari.

21-mavzu. Zamonaviy boshqarish nazariyalari
Eski va yangi boshqaruv nazariyalarini qiyoslash. XX asrda boshqaruv nazariyasi amaliyotining rivojlanish bosqichlari.

22-mavzu. Tizimlar nazariyasi va tizimlarini boshqarish
Operatsion boshqaruv. Tizimlar nazariyasi va tizimlarini boshqarish. Xaos nazariyasi.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:
1. "Boshqaruv tafakkuri tarixi" fanining nazariy asoslari
2. Menejmentning nazariy asoslari

3. Menejment tamoyillari

4. Qadimgi Sharq va qadimiy tsivilizatsiya davri boshqaruv xususiyatlari
5. Sharq tsivilizatsiyasining asosiy ijtimoiy-madaniy xususiyatlari.

6. Ilmiy menejment maktabi ta'limotlari

7. Ilmiy menejmentga asos solinishi

8. Menejmentning klassik yoki ma'muriy maktabi

9. Ma'muriy maktabning rivojlantirilishi

10. Inson munosabatlari maktabining asosiy ta'limotlari

11. E.Meyoning ehtiyojlar nazariyasi

12. Xulq-atvor maktabi

13. Xulq-atvor maktabini rivojlantirishning asosiy ikkita yo'nalishi.

14. Zamonaviy boshqarish nazariyalari

15. Zamonaviy boshqarish nazariyalari

16. Tizimlar nazariyasi va tizimlarini boshqarish

17. Tizimli maktab

18. Vaziyatni boshqarish nazariyasi

19. Menejmentda vaziyatli yondashuv

20. Tashkilot ichidagi cheklovchi va cheklovchi omillar

21. Menejmentda jarayonli yondashuv

22. Menejmentga nisbatan qiymatli yondashuv

23. Kompaniyaning mafkuraviy, moddiy, hissiy, hayotiy muhim belgilari

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim uchun topshiriqlar

Mustaqil topshiriq uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

Mustaqil topshiriqning turli shakllari mavjud bo'lib, unda talaba o'qituvchi rahbarligida fan bo'yicha yangi bilimlarni, o'quv va ko'nikmalarni o'zlashtirish, ijodiy faoliyatni amalga oshira oladi.

Talaba mustaqil ishni tayyorlashda muayyan faning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish mumkin:

- darslik yoki o'quv qo'llanmalar bo'yicha fanlar boblari va mavzularini o'rganish;
- tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruzalar qismini o'zgartirish;
- avtomatlashtirilgan o'rgatuvchi, nazorat qiluvchi tizimlar bilan ishlash;
- maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha fanlar bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash;
- yangi texnikalarni, apparaturalarni, ilmtalab jarayonlar va texnologiyalarni o'rganish;
- talabaning ilmiy tekshirish ishlarini (ITI) bajarish bilan bog'liq bo'lgan fanlar

- bo'limlari yoki mavzularni chuqur o'rganish;
- faol va muammoli o'qitish uslubidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari (xizmat o'yinlari, diskussiyalar, seminarlar, kollokviumlar va b.)
 - masofaviy (distantion) ta'lim.
 - o'quv qo'llanmalar yordamida fan mavzularini o'rganish.

Magistrantlar mustaqil ta'lim uchun topshiriqlarning mazmuni va hajmi

1. Tizimlar nazariyasi va tizimlarini boshqarishni tahlil qilish
2. Menjment tuzilmalarining yangi tashkiliy shakllari tahlil etish.
3. Kompaniyaning mafkuraviy, moddiy, hissiy, hayotiy muhim belgilarini aniqlash.
4. Menjmentga nisbatan jarayonli yondashuv maktabining tamoyillarini o'rganish
5. Menjmentga situatsion yondashuvning mohiyati va uning asosiy qoidalar bo'yicha tezis yozish
6. Qadimgi Sharq va qadimiy tsivilizatsiya davri boshqaruv xususiyatlari
7. Sharq tsivilizatsiyasining asosiy ijtimoiy-madaniy xususiyatlari.
8. Ilmiy menjment maktabi ta'limotlari
9. Ilmiy menjmentga asos solinishi
10. Menjmentning klassik yoki ma'muriy maktabi
11. Ma'muriy maktabning rivojlantirilishi
12. Inson munosabatlari maktabining asosiy ta'limotlari
13. E.Meyoning ehtiyojlar nazariyasi
14. Xulq-atvor maktabi
15. Xulq-atvor maktabini rivojlantirishning asosiy ikkita yo'nalishi.
16. Zamonaviy boshqarish nazariyalari
17. Tizimlar nazariyasi va tizimlarini boshqarish
18. Tizimli maktab
19. Vaziyatni boshqarish nazariyasi
20. Menjmentda vaziyatli yondashuv
21. Tashkilot ichidagi cheklovchi va cheklovchi omillar
22. Menjmentda jarayonli yondashuv
23. Menjmentga nisbatan qiymatli yondashuv
24. Kompaniyaning mafkuraviy, moddiy, hissiy, hayotiy muhim belgilari

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha magistrantlar tomonidan loyiha ishi, esse, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsifiya etiladi.

<p>3.</p>	<p>Kurs ishini tashkil etish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar</p> <p>O'quv rejada kurs ishi rejalashtirilmagan.</p> <p>V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <p>Fanning mazmuni, mohiyati, predmeti va asosiy vazifalari, korxonada va tashkilotlarning boshqaruv tizimi haqida tasavvur va bilimga ega bo'ladi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantiriladi, menjmentni shakllantirishning kasbiy va nazariy asoslari, shartlarini o'rganadilar; - tabirkorlik faoliyatining tarixiy sharoitlariga bog'liq xolda vazifa va prinsiplar evolyutsiyasining xususiyatlarini tadqiq eta oladi; an'anaviy va zamonaviy menjmentning asosiy yo'nalishlari va maktablarini qiyosiy tahlil qila oladi, korxonada menejer faoliyatini oqilona tashkil etish nima ekanligini anglaydi, korxonada samarali boshqaruv faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlarini ishlab chiqish ko'nikmalariga ega bo'ladi; <p>magistrlar o'zlarini rivojlantirishga va yuzaga keladigan aks ta'sirlarning oqibatlarini kamaytirish yo'llarini tahlil qilish malakasiga ega bo'ladi.</p> <p>Magistrantlarga moliyaviy institutlar, bozorlar va ishtirokchilari faoliyatga oid asosiy tushunchalar, normativ va pozitiv mulohazalar bo'yicha ilmiy dunyo qarashini shakllantirish; moliya tarixini rivojlantirish qonuniyatlarini tahlil qilish va uni baholay olish; moliya va iqtisodiy o'sish tendentsiyalarini aniqlash maqsadida ilmiy-amaliy tadqiqotlarni o'tkazish bilim va malakalariga ega bo'lishi kerak.</p> <p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mintaqaviy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar. <p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ish yoki test sinovlarini topshirish.</p> <p>Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati</p> <p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. L.Richard. Daft. Management. Ninth edition 2010. Y. 2. М.Х. Мескон и др. Основы менеджмента. 3-е издание: Пер. с англ. - М.: ООО «И.Д. Вильямс», 2018.
<p>4.</p>	<p>5.</p>
<p>5.</p>	<p>6.</p>